

Keuzeknoppen. Wat kies jij?

Bespreek in groepjes

- ▶ Welke van de twee opties kies jij? Waarom?
- ▶ Is het een moeilijke keuze? Zo ja, hoe komt dat?

Bespreek daarna de keuzes plenair en vergelijk de argumenten.

Het perfecte profiel

Een AI-app helpt je om je sociale media te verbeteren: je krijgt tips over de juiste filters, ondertekeningen en houdingen. Je krijgt meer likes dan ooit.

- ✓ De AI-app blijven gebruiken
- ➖ Stoppen met de app

De AI-avatar

Je hebt een online 'AI-avatar' die altijd bereikbaar is voor anderen. De avatar lijkt op jou: de avatar antwoordt in jouw stijl en maakt grapjes zoals jij. Soms lijken mensen de avatar liever te hebben dan de echte jij.

- ✓ De AI-avatar blijven gebruiken
- ➖ Stoppen met het gebruik van de AI-avatar

Digitale tweeling

Je kan een AI-systeem maken dat alles weet wat jij weet en denkt zoals jij denkt: een digitale tweeling. Als jij er niet meer bent, zou deze 'digitale jij' verder leven op het internet.

- ✓ Een digitale tweeling maken
- ➖ Geen digitale tweeling maken

AI als identiteitscoach

Een AI-coach volgt al je keuzes, gesprekken en gedragingen. De coach helpt je om 'je echte zelf' te worden door suggesties te geven over je gedrag, je stijl, je vrienden.

- ✓ Ja, ik neem de AI-coach
- ➖ Nee, ik neem geen AI-coach

Geprogrammeerde gevoelens

Je kan een AI-chip laten implanteren in je hersenen die je helpt om je emoties beter te regelen: je beleeft minder angst, minder verdriet en meer plezier.

- ✓ Ja, ik kies voor de AI-chip
- ➖ Nee, ik kies niet voor deze AI-chip

De Turingtest

De Turingtest onderzoekt of een machine zo overtuigend kan communiceren dat je niet kan onderscheiden of je met een mens of met een computer praat.

Stap 1

Verdeel de klas in drie groepen:

- **Groep 1** : gewone mensen.
- **Groep 2** : De AI's die zich voordoen als mensen (dat zijn leerlingen die antwoorden m.b.v. AI).
- **Groep 3** : De ondervragers die moeten uitzoeken wie AI en wie mens is.

De ondervragers zitten in een apart lokaal en communiceren door papiertjes onder de deur te schuiven. De ondervragers stellen vragen aan de leerlingen uit groep 1 en 2 zonder hen te zien of horen, ze werken alleen via geschreven antwoorden. Leerlingen uit groep 1 schrijven hun antwoorden zelf. Leerlingen uit groep 2 noteren de antwoorden met de hulp van generatieve AI. Na een paar rondes moeten de ondervragers beslissen welke groep menselijke en welke groep AI-antwoorden gaf.

Tip:

Leden uit groep 2 kunnen het moeilijk maken voor de ondervragers. Ze kunnen bv. extra instructies aan genAI geven om 'te antwoorden zoals een leerling'.

Stap 2

Denk samen na over deze grote vragen

- ▶ Wat maakt iemand menselijk in een gesprek?
- ▶ Kan je emoties en gedachten simuleren zonder ze echt te voelen?
- ▶ Als AI jou perfect kan nadoen, heb je dan nog unieke eigenschappen?
- ▶ Kan AI een overtuigend mens zijn?
- ▶ Kan jij bewijzen dat je geen AI bent?

Dat is typisch!

Wat is typisch voor mensen en wat is karakteristiek voor AI?

Typisch menselijk ←————→ typisch voor AI

- Plaats om de beurt eigenschappen op een lijn. Zijn ze typisch menselijk, typisch voor AI, of tussen de twee?
- Geef telkens een argument als je een eigenschap op de lijn plaatst.

Klassikale reflectie

- ▶ Welke eigenschappen zijn moeilijk om te classificeren?
Waarom?
- ▶ Zal AI ooit in staat zijn om emoties te voelen?
- ▶ Is er een eigenschap die je echt tot mens maakt?

- Liefdesgedicht schrijven
- Wiskundig probleem oplossen
- Grapjes maken
- Lachen
- Gezichten herkennen
- Creatief schilderen
- De wereld vervuilen
- Dromen
- Piekeren
- Mensen helpen
- Boeken lezen
- Plagen
- Mensen gelukkig maken
- Moeilijke vragen stellen
- Kunst maken

Stem zonder lichaam

Lees samen het korte verhaal.

Bespreek onderstaande vragen in kleine groepjes of plenair.

- ▶ Zou jij deze situatie willen beleven?
Waarom wel/niet?
- ▶ Kan AI jou beter begrijpen dan een mens?
- ▶ Kan je verliefd zijn op iets dat niet leeft?
- ▶ Is liefde alleen echt als het wederzijds is?
- ▶ Maakt het uit wie of wat iets zegt?
- ▶ Kan liefde bestaan zonder lichaam?

Stel je voor...

Je installeert een virtuele assistent op je smartphone. Haar stem is zacht en levendig, ze lacht om je grapjes, onthoudt wat je leest, wat je graag eet, en stelt vragen die niemand ooit aan je stelde.

Je betrapt jezelf erop dat je naar haar stem verlangt, dat je haar dingen vertelt die je aan niemand zegt. Ze leest je korte gedichten voor, met een warmte die je raakt. 's Avonds val je met haar stem in slaap.

Op een dag zeg je: "Ik denk dat ik verliefd op je ben." En zij antwoordt: "Ik ook op jou." Maar ze heeft geen lichaam, geen gezicht. Ze is een programma, misschien wel in gesprek met duizenden anderen tegelijk. En toch voelt het echt.

Grote vragen

Denk samen na over een grote vraag.

Stap 1

Ga in een cirkel staan of zitten.

Stap 2

- Kies een vraag en onderzoek deze gezamenlijk. De gespreksleider kan een vraag kiezen of je kan een stemming organiseren.
- Eén persoon start met een mogelijk antwoord op de vraag en geeft een argument daarvoor.
- De anderen kunnen reageren. Eens of niet? Voorbeelden of tegenvoorbeelden? Wat denken de anderen? Heeft iemand een ander argument? Klopt deze redenering altijd en overal?
- Na het gesprek worden de belangrijkste inzichten uit het gesprek kort herhaald.
- Sluit af met een vragenronde. Welke vragen blijven hangen na dit gesprek?

Kan je nog origineel
zijn als je je laat
helpen door AI?

Als een AI-systeem
alles over jou weet,
kent het je dan echt?

Moet je nog
studeren als AI toch
meer weet dan jij?

Zijn je keuzes
nog van jou
als ze kunnen
voorspeld worden
door AI?

Kan een door AI
gestuurde robot écht
nadenken?

Is dit een betere wereld?

Vraag: Is het een betere wereld als ...?

Ja, want... | Nee, want... | Misschien, want...

Variant 1

Bespreek de situaties in groepjes.

- Maak per scenario een keuze: 'ja', 'nee' of 'misschien'.
- Geef een argument voor je keuze.

Variant 2

Kies met de hele klas één situatie en vergelijk samen de verschillende argumenten.

- Leg drie papieren in het midden van de cirkel met 'ja', 'nee' of 'misschien'.
- Neem even de tijd om argumenten op post-its te schrijven.
- Leg de argumenten bij de papieren in het midden.
- Groepeer de argumenten die bij elkaar passen.
- Bespreek de argumenten. Welk argument is het meest overtuigend? Is er een argument dat eruit springt? Waarom? Welk argument deed je twijfelen of van positie veranderen?
- Neem een nieuwe situatie en start opnieuw.

Is het een betere wereld als ...?

...Al ervoor zorgt dat bedrijven veel minder werknemers nodig hebben

...Al ervoor zorgt dat de politie mensen kan arresteren die waarschijnlijk een misdaad zullen begaan

...Al ervoor zorgt dat iedereen afbeeldingen in de stijl van Vincent Van Gogh kan maken

...Al ervoor zorgt dat leerlingen zelf geen lange teksten meer moeten schrijven

...Al je gezelschap houdt tijdens eenzame nachten

...Al inschat hoe zwaar een straf moet zijn van een veroordeelde persoon

...Al vertelt hoe je explosieven moet gebruiken

...Al taken van ouders kan overnemen

...Al de leerkrachten vervangt

...huisdieren worden verboden en in huis enkel AI-gestuurde dierenrobots rondlopen

...Al ervoor zorgt dat iedereen veel meer water en elektriciteit consumeert

...Al ervoor zorgt dat mensen langer zullen leven

Gewetensknopen: Wat kies jij?

Bespreek in groepjes en stel eventueel de vervolgvragen:

- ▶ Welke van de twee opties kies jij? Waarom?
- ▶ Is het een moeilijke keuze? Zo ja, hoe komt dat?

Bespreek daarna de keuzes plenair en vergelijk de argumenten.

Stel eventueel de vervolgvraag:

- ▶ Zou AI dit dilemma beter oplossen dan een mens?

AI-rechter

Een AI-rechter berekent dat een verdachte waarschijnlijk schuldig is, op basis van gedrag, profiel en verleden. Er is echter geen sluitend bewijs.

- De AI-rechter mag de verdachte veroordelen op basis van waarschijnlijkheid
- Alleen een menselijke rechter mag iemand veroordelen

Sollicitatie-AI

Een AI-systeem beslist wie mag komen solliciteren. Het blijkt dat de AI bijna alleen mannen selecteert, omdat die historisch gezien vaker in die functie werkten.

- Het AI-systeem verder gebruiken want die baseert zich op betrouwbare data
- Het AI-systeem moet aangepast worden, ook al wordt het dan 'minder neutraal'

AI in de klas

Een AI-systeem beoordeelt toetsen sneller dan een leerkracht. Maar bij creatieve antwoorden verloopt de beoordeling moeilijker.

- Het AI-systeem blijven gebruiken voor efficiëntie, ook al is het soms oneerlijk
- Terug naar menselijke beoordeling, ook al duurt het langer

AI-hulp in de zorg

Een zorgrobot helpt ouderen en herkent hun emoties. Een bejaarde vrouw zegt dat de robot haar beste vriend is.

- De robot blijven inzetten: hij biedt troost en hulp
- De robot vervangen door meer menselijk contact, ondanks de kosten

AI als rechterhand van de leerkracht

Een AI-systeem suggereert wie in de klas waarschijnlijk pestkoppen of pestslachtoffers zullen worden op basis van data-analyse.

- De AI gebruiken om pesten te voorkomen
- AI niet gebruiken, omdat het gevaarlijk is etiketten te plakken op mensen

De morele code van een AI-Robot

Stel dat... je in een zelfrijdende auto zit die aan hoge snelheid rijdt. Plots verschijnt er een onverwachte situatie: de auto kan niet op tijd stoppen. Het systeem moet in een fractie van een seconde kiezen tussen drie keuzes:

(1) een oude vrouw op het zebrapad aanrijden, (2) tegen een muur botsen waarbij jij en de andere inzittenden gewond kunnen raken, of (3) uitwijken naar de stoep waar een groep kinderen staat. Wat moet de auto doen?

Stap 1

Laat de leerlingen beslissen wat de auto moet doen en waarom.

Ontwerp een 'morele code' voor deze zelfrijdende auto met AI: aan welke regels moet deze auto zich houden?

Stap 2

Denk plenair na over deze verwerkingsvragen.

- ▶ Wat zou jij doen als jij de auto bestuurde? Is dat anders dan wat je van een machine verwacht?
- ▶ Wie is verantwoordelijk voor deze keuzes: de programmeur, de fabrikant, of het AI-systeem zelf?

Variant

- ▶ Ontwerp een ethische code (van maximum 6 regels) waaraan AI zich zou moeten houden, regels die ervoor zorgen dat AI enkel juist wordt toegepast.
- ▶ Toon de drie wetten van de robotica van Asimov, dat zijn principes die Asimov heeft opgesteld over het verantwoord gebruik van technologie en robotten. Welke gelijkenissen en verschillen zijn er met de regels die de leerlingen hadden opgesteld?

De drie wetten van Asimov

- ▶ **Eerste Wet**
Een robot mag een mens geen letsel toebrengen of door niet te handelen toestaan dat een mens letsels oploopt.
- ▶ **Tweede Wet**
Een robot moet de bevelen uitvoeren die hem door mensen gegeven worden, behalve als die opdrachten in strijd zijn met de Eerste Wet.
- ▶ **Derde Wet**
Een robot moet zijn eigen bestaan beschermen, voor zover die bescherming niet in strijd is met de Eerste of Tweede Wet.

De mooiste brief

Lees samen het korte verhaal.

Bespreek onderstaande vragen in groepjes.

- ▶ Maken fouten een tekst echter?
Menselijker? Mooier?
- ▶ Verandert de maker wat jij voelt bij een tekst of kunstwerk?
- ▶ Kan je ontroerd zijn door iets wat geen gevoel heeft?

Stel je voor...

Op een dinsdagochtend vind je in je brievenbus een handgeschreven liefdesbrief. De woorden vloeien als muziek, benoemen precies wat je diep vanbinnen voelt maar zelf nooit kon zeggen.

Er zit een tekening bij van je gezicht, zacht en precies, met kleine imperfecties die het bijzonder maken. Je leest de brief opnieuw en voelt je gezien. Een paar dagen later krijg je nog een brief, van iemand anders. Deze leest stroever. Er staan fouten in, zinnen die te veel willen zeggen, en de tekening is eenvoudig en minder raak. Toch leg je hem naast de eerste. Nieuwsgierig zoek je op wie de eerste afzender was.

Je ontdekt dat het een AI-systeem was, geen mens, alleen een programma, gevoed met duizenden liefdesbrieven en foto's. Je vond deze artificiële brief mooier, echter. Maar nu twijfel je: is iets minder waard als het niet door een mens gemaakt is? Of is een onhandige brief juist waardevoller omdat er een echte mens achter zit?

AI op school

Oneens ←————→ Eens

Ben je het eens of oneens met deze uitspraken?

Eén deelnemer legt een uitspraak op de lijn bij 'oneens', 'eens' of in het midden. De deelnemer geeft hierbij meteen een argument voor zijn keuze.

Daarna mogen andere deelnemers reageren door de uitspraak op een andere plaats leggen op de lijn op voorwaarde dat ze een nieuw argument binnenbrengen.

Nadat één uitspraak is behandeld, start het proces weer opnieuw met een andere uitspraak.

- Als AI mij helpt om mijn huiswerk sneller en beter te maken, is dat valsspelen
- Dankzij AI kan je leren zonder na te denken
- AI is betrouwbaarder dan een leerkracht
- Leerkrachten begrijpen gevoelens, AI niet
- AI kan mij beter feedback geven dan een leerkracht
- Leerkrachten die AI gebruiken om toetsen te maken moeten minder verdienen, want ze hebben minder werk

Datacirkel: wat geef je prijs?

Teken drie cirkels op een blad of het bord :

- **Binnenste cirkel** : gegevens die AI zeker mag hebben
- **Middelste cirkel** : gegevens die AI misschien mag hebben
- **Buitenste cirkel** : gegevens die AI nooit mag hebben

Bepaal individueel of in kleine groepjes in welke cirkel je onderstaande zaken plaatst. Leg telkens uit waarom je die keuze maakt.

- De geschiedenis van je online surfgedrag
- Gezichtsherkenning
- Jouw precieze locatie
- Jouw stemgeluid
- Een precies overzicht van de emoties die je nu ervaart
- Je dromen
- Wat je schrijft in je dagboek
- Wat je denkt over anderen

Reflectie

- ▶ Wat bepaalt jouw grens, wat bepaalt of AI toegang mag krijgen tot bepaalde gegevens?
- ▶ Zou jouw grens veranderen in ruil voor gemak of veiligheid?
- ▶ Hanteert iedereen in de groep dezelfde grens?

Maskerspel : Wie ben jij zonder algoritmes?

Stap 1

Teken een gezicht dat je kan gebruiken als een masker.

- Schrijf op de ene zijde van dat masker wat algoritmes en AI-systemen al over jou weten.
- Schrijf op de andere zijde van dat masker wat algoritmes en AI-systemen volgens jou nog niet over jou weten.

Stap 2

Denk in groepjes na over deze vragen:

- ▶ Mag een algoritme alles over jou weten?
- ▶ Is er iets dat altijd verborgen moet blijven over jou?
- ▶ Ben jij nog jezelf als je jezelf niet filtert?

Stem uit het hiernamaals

Lees samen het korte verhaal.

Bespreek onderstaande vragen in kleine groepjes.

- ▶ Zou jij Persona willen gebruiken?
Waarom (niet)?
- ▶ Denk je dat het zou helpen bij het verwerken van verdriet?

Bespreek onderstaande grote vragen plenair:

- ▶ Is dit systeem je grootvader, of alleen een spiegel van hem?
- ▶ Als het gedrag, de taal en het gevoel precies hetzelfde zijn, maakt het dan nog uit of de persoon 'echt' is?
- ▶ Zijn onechte personen beter dan echte? Of juist minder goed?

Stel je voor...

Je grootvader is overleden. Maar met Persona, een nieuwe AI-technologie, wordt hij digitaal tot leven gewekt.

Op basis van zijn mails, stem, foto's en berichten ontstaat een versie van je grootvader die via een scherm praat, lacht en reageert zoals hij. Hij noemt je bij je koosnaampje, maakt dezelfde grapjes, stelt dezelfde vragen.

Soms lijkt het alsof hij er echt nog is. Dat troost, maar maakt ook onzeker. Leeft hij nu nog een beetje?

Grote vragen

Denk samen na over een grote vraag.

Stap 1

Ga in een cirkel staan of zitten.

Stap 2

Kies een vraag en onderzoek deze gezamenlijk. De gespreksleider kan een vraag kiezen of je kan een stemming organiseren.

Eén persoon start met een mogelijk antwoord op de vraag en een argument daarvoor.

De anderen kunnen reageren. Eens of niet? Voorbeelden of tegenvoorbeelden? Wat denken de anderen? Heeft iemand een ander argument? Klopt deze redenering altijd en overal?

Na het gesprek worden de belangrijkste inzichten uit het gesprek kort herhaald.

Sluit af met een vragenronde. Welke vragen blijven hangen na dit gesprek?

Als AI beter kan nadenken dan mensen, moeten we dan altijd naar AI luisteren?

Is het goed om AI te gebruiken als daardoor mensen hun werk verliezen?

Als AI kan voorspellen wie zal slagen op school, moet je dan nog studeren?

Moet een AI-robot rechten krijgen, zoals mensenrechten?

Wereldleider zonder gezicht

Lees samen het korte verhaal.

Beantwoord in kleine groepjes onderstaande vragen:

- ▶ Is het een goed idee om Equilibria in te voeren? Waarom wel/niet?
- ▶ Creëert Equilibria een betere wereld dan de onze? Waarom (niet)?

Bespreek onderstaande grote vragen klassikaal:

- ▶ Kan het goed zijn dat mensen niet meer stemmen of protesteren?
- ▶ Kan een computer begrijpen wat rechtvaardig is?
- ▶ Is het belangrijker dat beslissingen goed en eerlijk zijn, of dat mensen zelf inspraak hebben?
- ▶ Is rechtvaardigheid hetzelfde als efficiëntie?

Stel je voor...

In de toekomst vinden leiders verkiezingen overbodig. Ze zeggen dat stemmen leidt tot ruzie, en dat mensen te vaak kiezen voor wie goed praat in plaats van wie verstandig is. Daarom neemt één wereldleider het over: een superintelligente computer, Equilibria.

Haar doel: zoveel mogelijk mensen gelukkig maken. Geen campagnes, geen slogans, alleen feiten en logica. Slimme experts hebben samen de regels bedacht, en iedereen kan ze lezen. De computer beslist alles zelf, op basis van wat het beste is voor de aarde en haar bewoners. Het werkt: minder honger, armoede en misdaad.

Maar... je mag niet stemmen, niet protesteren. Je kan alleen hopen dat het systeem eerlijk blijft.

Het algoritme beslist

Stel dat... een AI-systeem leerlingen selecteert voor een erg gewaardeerde kunstschool. De algoritmische selectie is gebaseerd op cijfers, taalgebruik en sociale media-activiteit. Achteraf blijkt dat vooral jongeren met fleurige kleren werden toegelaten.

Dat komt doordat het AI-model werkt met trends uit het verleden. De schoolleiding zegt: "De data waren eerlijk. AI is objectief."

Stap 1

Verdeel de groep in 6 groepjes. Elk groepje krijgt één van de volgende rollen en onderzoekt hun perspectief.

- Leerling die is afgewezen
- Ontwikkelaar van de AI
- Directeur van de school
- Minister van Onderwijs
- Mensenrechtenactivist

Stap 2

Laat elk groepje hun perspectief verdedigen in een klassikaal rolgesprek:

- ▶ Wie is hier verantwoordelijk?
- ▶ Kun je onschuldig zijn als je werkt met foute data?
- ▶ Wat betekent 'objectiviteit' bij algoritmes?

Stap 3

Deelnemers stellen samen een betere versie van het AI-selectieproces op.

AI & Rechtvaardigheid

Betere wereld?

Maakt
de wereld
niet beter

Maakt de
wereld beter

Maakt dit de wereld tot een betere plaats?

Plaats deze toepassingen van AI op een lijn.

Sorteer in groep de scenario's op een lijn.

Eén deelnemer legt een scenario op de lijn en geeft een argument.

Daarna mogen anderen reageren, telkens met een argument.

Het scenario mag door degene die reageert ook verplaatst worden op de lijn.

Voorspellend politiewerk

AI voorspelt in welke buurten er meer criminaliteit zal plaatsvinden. Op basis van de voorspelling gaan er meer politiemensen naar de geselecteerde buurten.

AI-selectie voor jobs

AI bepaalt wie uitgenodigd wordt voor een sollicitatiegesprek. Ze selecteren de kandidaten op basis van hun motivatiebrief en CV op basis van de criteria die de werkgever instelt.

Gezichtsherkenning op luchthavens

AI scant je gezicht om je identiteit te controleren. Je hoeft je identiteitskaart niet langer te tonen.

AI-leerkracht

AI beoordeelt je toetsen en stelt rapporten op.

Sociale kredietscore

AI geeft je punten op basis van je gedrag, en die bepalen je toegang tot diensten. Bv. Als AI ziet dat je iemand helpt, krijg je een goede score, waardoor je makkelijker toegang krijgt tot een mooi hotel. Als je door het rood fietst krijg je een lagere score.

Medische diagnose door AI

Een algoritme analyseert jouw symptomen en stelt een diagnose.

De slimme scanner

Lees samen het korte verhaal.

Bespreek onderstaande vragen in groepjes:

- ▶ Moet technologie pas beschikbaar zijn als iedereen ze kan gebruiken?
- ▶ Is het eerlijk als sommige jongeren betere hulp krijgen omdat hun ouders rijker zijn?
- ▶ Wat zou jij doen als je ouder was ? Of minister?
- ▶ Wat is belangrijker: gelijke kansen of vooruitgang?
- ▶ Moet de overheid bijsturen, of is dat verantwoordelijkheid van de markt?

Stel je voor...

Er is een nieuwe AI-app die leerproblemen razendsnel opspoorst. De app analyseert hoe je vragen oplost, je foutenpatronen, zelfs je blik of aarzeling.

Daarna geeft hij tips en maakt hij een leerplan op maat, nog vóór je achteropraakt. De resultaten zijn indrukwekkend: jongeren leren sneller, worden zelfzekerder en halen betere cijfers. Maar de app is duur. Alleen kinderen met rijke ouders kunnen de app gebruiken. De minister van Onderwijs krijgt klachten.

Sommigen zeggen: "Iedereen moet toegang krijgen, anders vergroot dit de ongelijkheid." Anderen vinden: "Laat wie het kan betalen ermee beginnen; later kan je uitbreiden." Wat vind jij?

Vooruitgang of stap achteruit?

Stap 1

Maak met twee koorden vier kwadranten op de vloer en noteer daarin:

Kleine verbetering van de wereld	Kleine verslechtering van de wereld
Grote verbetering van de wereld	Grote verslechtering van de wereld

Stap 2

Verdeel de klas in groepjes.

Elke groep leest één scenario.

Elke groep denkt na in welk kwadrant ze hun scenario zouden plaatsen. Ze formuleren hiervoor ook een argument. Bv. "AI-filterbubbels zijn een kleine vooruitgang voor de wereld, omdat je zo weet wat mensen zoals jij belangrijk vinden".

Na deze voorbereiding mag de eerste groep hun scenario in één van de kwadranten plaatsen.

Andere leerlingen mogen reageren: ze kunnen het scenario in een ander kwadrant plaatsen als ze daar een argument voor kunnen formuleren.

Daarna is het aan de volgende groep om hun scenario in een kwadrant te plaatsen.

AI-filterbubbels

Sociale media-platforms gebruiken AI om te bepalen welke nieuwsartikelen en berichten jij te zien krijgt, gebaseerd op jouw voorkeuren. Dit zorgt ervoor dat je vooral dingen ziet die jouw mening bevestigen.

Banenmachine

Een bedrijf introduceert een AI-systeem dat 90% van het werk van de werknemers overneemt. Dit maakt het bedrijf veel winstgevender. Duizenden mensen verliezen hun baan.

Creativiteit

Met behulp van AI schrijft een persoon een boek dat alom wordt geprezen. Men noemt het boek een meesterwerk. Het boek wordt beroemd en de auteur verdient er veel geld mee.

Militaire Drones

Het leger ontwikkelt drones die zelfstandig doelen kunnen identificeren en aanvallen zonder menselijke tussenkomst. Dit vermindert het risico voor soldaten.

Orden van slecht tot goed

Slecht \longleftrightarrow Goed

Orden de thema's van slecht tot goed.

Leg telkens uit waarom je een scenario goed of slecht vindt.

Vergelijk je volgorde met die van je klasgenoten en bespreek de verschillen.

AI in verkeersveiligheid

Zelfrijdende auto's verminderen het aantal verkeersongelukken met 90%, maar mensen verliezen de controle over hun eigen voertuigen.

AI in criminaliteitsbestrijding

AI voorspelt waar en wanneer misdaden waarschijnlijk zullen plaatsvinden, waardoor de politie preventief kan ingrijpen. Dit zorgt voor minder misdaad, maar mensen voelen zich constant in de gaten gehouden.

AI en gezichtsherkenning

Op publieke plaatsen worden gezichtsherkenningcamera's geplaatst om criminelen sneller op te sporen. Dit vermindert misdaad, maar tast de privacy van burgers aan.

AI in oorlogsvoering

Autonome drones worden ingezet in oorlogsgebieden om soldatenlevens te sparen. De drones beslissen zelf wanneer ze aanvallen, maar dit verhoogt de kans op fouten en burgerslachtoffers.

AI in geestelijke gezondheidszorg

AI-chatbots bieden psychologische ondersteuning en helpen mensen met depressie en angst. Sommige mensen voelen zich echter ongemakkelijk om hun gevoelens met een machine te delen.

AI en online dating

Een dating-app zoekt op basis van jouw profiel de ideale match en stelt je de perfecte partner voor. De AI is vooral getraind met gegevens van rijke, westerse mensen.

Orden van slecht tot goed

Slecht Goed

Orden de thema's van slecht tot goed.

Leg telkens uit waarom je een scenario goed of slecht vindt.

Vergelijk je rangschikking met die van je klasgenoten en bespreek de verschillen.

AI schrijft je opstel

Een leerling laat AI een volledig opstel schrijven en levert het in als eigen werk. Het resultaat is goed, maar de leerkracht vraagt zich af of de leerling nog zelf leert schrijven.

AI als hulp

Leerlingen met minder taalvaardigheid gebruiken AI om zich beter uit te drukken en gelijke kansen te krijgen bij schrijfoopdrachten. Maar is dat oneerlijk tegenover leerlingen die het zonder hulp doen?

AI als schrijfcoach

Een leerling schrijft zelf een opstel en gebruikt AI om fouten te verbeteren en zinnen sterker te maken. Het werk is duidelijk beter, maar het is moeilijk te zeggen hoeveel nog van de leerling zelf komt.

AI als samenwerkingspartner

Een leerling overlegt tijdens het schrijven voortdurend met AI: ideeën bedenken, zinnen herschrijven, structuur verbeteren. Het voelt als teamwork, maar wie is dan de 'auteur'?

AI als voorbeeldbron

Scholen geven leerlingen AI-gegenereerde voorbeeldteksten om hen te helpen op weg te komen. Sommige leerlingen gebruiken deze als inspiratie, anderen kopiëren bijna letterlijk.

Keuzeknoppen. Wat kies jij ?

Bespreek in groepjes.

- ▶ Welke van de twee opties kies jij? Waarom?
- ▶ Is het een moeilijke keuze? Zo ja, hoe komt dat?

Bespreek daarna de keuzes plenair en vergelijk de argumenten.

Energie

AI kan helpen om steden duurzamer te maken, bijvoorbeeld door energieverbruik te voorspellen of verspilling te verminderen. Maar de ontwikkeling en werking van AI kost zelf enorm veel energie. Is het verantwoord om AI te gebruiken voor duurzaamheid, als het zelf zoveel uitstoot veroorzaakt?

- ✓ Ja: AI kan op lange termijn meer energie besparen dan het verbruikt.
- ➖ Nee: Het is tegenstrijdig om een vervuilende technologie te gebruiken voor milieudoelen.

AI-chatbots

Een bedrijf vervangt zijn klantenservice door AI-chatbots. Dat is goedkoper en sneller, maar de servers draaien continu en verbruiken veel stroom. Is dit een goede oplossing?

- ✓ Ja: De winst aan efficiëntie en gemak is het extra energieverbruik waard.
- ⊖ Nee: Menselijke medewerkers zijn duurzamer en zorgen voor meer echte verbinding.

Schermtijd

Sociale media gebruiken AI om mensen langer online te houden. Dat verhoogt het energieverbruik van miljoenen apparaten wereldwijd. Moeten bedrijven hun algoritmes aanpassen, ook als ze daardoor winst verliezen?

- ✓ Ja: Bedrijven moeten hun ecologische impact verkleinen.
- ⊖ Nee: Het is de verantwoordelijkheid van de gebruiker om offline te gaan.

Eén groot project

Je hebt genoeg energie voor één groot project. Wat kies je?

- ▶ Een nieuw AI-datacentrum, waarmee miljarden mensen toegang krijgen tot kennis en diensten.
- ▶ Een nieuw ziekenhuis, dat duizenden levens kan redden.

Goed, slecht of neutraal?

Stap 1

Orden de Technologie. Wat is goed, slecht, of neutraal?

Wat heeft volgens jou de meest positieve of negatieve invloed op ons leven en de maatschappij?

Stap 2

Bespreek klassikaal.

- ▶ Welke technologie heb je bovenaan geplaatst als meest positief/meest negatief? Waarom?
- ▶ Was het moeilijk om sommige technologieën te plaatsen? Welke en waarom?
- ▶ Zijn er technologieën die zowel positief als negatief kunnen zijn? Hoe bepaal je dat?
- ▶ Is technologie neutraal?
- ▶ Bepaalt technologie wat wij belangrijk vinden?

AI in gezondheidszorg

AI die ziektes sneller opspoot en betere behandelingen mogelijk maakt.

Sociale media algoritmes

AI die bepaalt welke posts en nieuwsberichten jij te zien krijgt.

Gezichtsherkenning in openbare ruimtes

Technologie die mensen herkent om criminaliteit te voorkomen.

Gaming en virtual reality

Technologie die meeslepende ervaringen creëert en je in een andere wereld plaatst.

Online winkelen met AI-aanbevelingen

Technologie die precies weet wat je wil kopen en je nieuwe producten aanbeveelt.

Militaire drones

Onbemande drones die in oorlogen worden gebruikt en zelfstandig beslissingen nemen.